Додаток
до наказу НаУКМА
від 29.12 2021 №643

ПОЛОЖЕННЯ
про критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Національному університеті «Києво-Могилянська академія»

1. Загальні положення

1.1. Положення про критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти НаУКМА (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Положення НаУКМА про організацію освітнього процесу в НаУКМА.

1.2. Положення, зміни і доповнення до нього схвалюються Вченою радою НаУКМА та затверджуються наказом НаУКМА.

1.3. Критерії оцінювання результатів навчання є обов'язковою складовою навчально-методичного наповнення освітнього компоненту, у змісті якої подаються чіткі, об'єктивні й зрозумілі для здобувачів вищої освіти критерії оцінювання їхніх навчальних досягнень. Ці критерії передбачають вимоги до рівня досягнення запланованих результатів навчання та сформованості загальних і предметних компетентностей у здобувачів вищої освіти за 100-бальною шкалою ЄКТС.

1.4. Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти з конкретної навчальної дисципліни розробляються викладачем на основі цього Положення, оформлюються у вигляді складової силабусу навчальної дисципліни, який затверджується на засіданні кафедри.

1.5. Цим Положенням встановлюється система балів, які отримує здобувач вищої освіти у процесі виконання усіх видів навчальних робіт і контрольних заходів, критерії оцінювання знань, вимоги щодо виконання навчального плану (обов'язковість виконання лабораторних, практичних робіт та інших індивідуальних завдань). Положення про критерії оцінювання доводяться до відома здобувачів на першому занятті з дисципліни і не змінюються впродовж всього періоду викладання дисципліни.

1.6. При розробці критеріїв оцінювання знань здобувачів вищої освіти викладач враховує всі види навчальної роботи та контрольні заходи, передбачені силабусом навчальної дисципліни. Форми контролю знань (тести, письмові завдання, контрольні роботи) прописуються в силабусі відповідної навчальної дисципліни. Здобувачі вищої освіти обов'язково інформуються про критерії та порядок поточного й підсумкового оцінювання результатів навчання.

1.7. Контрольні заходи з перевірки та оцінювання якості знань і вмінь, набутих у процесі навчання, охоплюють:

1. Поточний контроль;
2. Підсумковий (семестровий) контроль;
3. Захист результатів практики;
4. Захист курсової роботи;
5. Атестація.

2. Критерії оцінювання знань і вмінь здобувачів вищої освіти з освітніх компонентів

2.1. **Поточний контроль** здійснюється під час проведення практичних, семінарських і лабораторних занять та має на меті перевірку рівня засвоєння матеріалу й підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи. Форми проведення поточного контролю під час навчальних занять зазначаються у силабусі освітнього компоненту.

Під час поточного контролю оцінюють: рівень знань, продемонстрованих у відповідях і виступах на семінарських і практичних заняттях, активність під час обговорення проблемних питань, які винесені на семінарські (практичні) заняття; вміння виконувати практичні розрахункові завдання та інтерпретувати одержані результати, виконання й захист лабораторних робіт, результати експрес-контролю у формі тестів тощо.

Однією з форм поточного контролю є проміжний контроль, який передбачає перевірку знань логічно завершеної частини лекційних та/або практичних занять з певної дисципліни. Проміжний контроль здійснюють у вигляді аудиторних контрольних робіт, тестів, письмових завдань, колоквіумів тощо.

Згідно з методикою рейтингової оцінки поточний рейтинг здобувачів вищої освіти у НаУКМА розраховується як сума балів за всіма видами практичних завдань протягом семестру. Критерії оцінювання завдань поточного контролю визначаються силабусом освітнього компоненту.

Здобувачі вищої освіти, які протягом семестру не набрали необхідну кількість балів для допуску до екзамену (згідно з силабусом освітнього компоненту) або заліку (якщо передбачено силабусом освітнього компоненту), вважаються не атестованими та до екзамену/заліку з дисципліни не допускаються.

2.2. **Підсумковий (семестровий) контроль** здійснюється у формі семестрового екзамену або диференційованого заліку з освітнього компоненту в терміни, встановлені навчальним планом.

Семестровий екзамен – форма підсумкового контролю засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та/або практичного матеріалу з окремого освітнього компоненту за семестр, що проводиться як контрольний захід.

Семестровий диференційований залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з певної навчальної дисципліни на підставі результатів виконаних індивідуальних завдань, різних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях, під час практики.

Таблиця 2.1.

Загальні критерії оцінювання семестрового контролю з певного освітнього компоненту (навчальної дисципліни)

Показник успішності здобувачів вищої освіти (в балах)	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання
91-100	A	Відмінно	Зміст навчальної дисципліни засвоєний цілком. Здобувач вищої освіти має системні, повні, ґрунтовні знання відповідно до вимог навчальної програми, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки й усвідомлено використовує їх на практиці. Здобувачу вищої освіти властивий високий (творчий) рівень компетентності, він уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати вивчений матеріал, добирати джерела інформації та користуватися ними. Відповідь студента є повною, логічно обґрунтованою, з правильним використанням наукових термінів. Письмові завдання виконані повністю, відповідь обґрунтована й правильно оформлена.
81-90	B	Добре	Теоретичний зміст дисципліни засвоєний цілком, необхідні практичні навички роботи із вивченим матеріалом сформовані, усі передбачені навчальною програмою завдання виконані переважно якісно. Здобувач вищої освіти добре опанував вивчений матеріал, уміє застосовувати знання в стандартних ситуаціях, аналізувати й систематизувати інформацію. Здобувач вищої освіти уміє дати ґрунтовну відповідь на поставлене запитання, володіє понятійним апаратом, характеризується достатнім рівнем компетентності. Здобувач вищої освіти самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких є незначною. Письмові завдання виконані цілком, але допущені незначні неточності в розрахунках або оформленні.

71-80	C	Добре	Теоретичний зміст навчальної дисципліни здебільшого засвоєний. Необхідні практичні навички роботи з вивченим матеріалом сформовані на достатньому рівні. Всі передбачені навчальною програмою завдання виконані, жодне з них не оцінене мінімальним балом. Деякі завдання виконані з помилками, деякими несуттєвими недоліками. Здобувач вищої освіти уміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці, виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи на підтвердження певних думок. Відповіді на запитання є логічними, аргументованими, хоч і мають неточності, зокрема, кілька суттєвих помилок. Письмові завдання виконані цілком, однак допущено низку неточностей в розрахунках або оформленні.
66-70	D	Задовільно	Теоретичний зміст навчальної дисципліни засвоєний частково. Необхідні практичні навички роботи із вивченим матеріалом сформовані на базовому рівні. Здобувач вищої освіти загалом правильно відтворює навчальний матеріал, знає основні теорії і факти, уміє наводити власні приклади на підтвердження певних думок, робити окремі висновки. Виявляє середній рівень компетентності. Більшість робіт, передбачених програмою, виконано частково, деякі з фактичними та змістовними помилками.
60-65	E	Задовільно	Теоретичний зміст навчальної дисципліни засвоєний частково. Деякі практичні навички роботи не сформовані. Здобувач вищої освіти виявляє поверхові знання й розуміння основних положень навчального матеріалу, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. Відповідь є недостатньо осмисленою. Уміє застосовувати знання для виконання завдань за зразком. Більшість робіт, передбачених програмою виконано, якість виконання деяких із них оцінена мінімальним балом.

30-59	FX	Незадовільно, можливість повторного складання	Теоретичний зміст курсу засвоєний лише фрагментарно. Необхідні практичні навички не сформовані. Здобувач вищої освіти не знає базового матеріалу, не володіє понятійним апаратом. Відзначається низьким рівнем компетентності. Більшість передбачених програмою навчальних завдань не виконано або якість їх виконання мінімальна. За додаткової самостійної роботи над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання завдань. Письмові завдання не виконані або виконані з принциповими помилками в розрахунках та оформленні.
0-29	F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	Теоретичний зміст навчальної дисципліни не засвоєний. Необхідні практичні навички роботи не сформовані, необхідні завдання не виконані або мають грубі помилки. Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання й відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів або не володіє взагалі. Необхідна подальша робота (зокрема, повторне вивчення курсу).

2.3. **Проведення та захист практики.** Практика як цикл підготовки здобувачів вищої освіти передбачає безперервність і послідовність її виконання під час одержання потрібного достатнього обсягу практичних знань та умінь на першому (бакалаврському), другому (магістерському) та третьому (освітньо-науковому) рівнях вищої освіти.

Практику проводять згідно з навчальним планом спеціальності/ освітньої програми відповідно до програми практики.

Таблиця 2.2.

Загальні критерії оцінювання практики здобувачів вищої освіти

Показник успішності здобувача вищої освіти (в балах)	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання

91 - 100	A	Відмінно	Здобувач вищої освіти цілком виконав програму практики, виявив високий рівень опанування програмного матеріалу, самостійність, уміння робити висновки та узагальнення. Засвідчив належну фахову та методичну підготовку, показав високу загальну, педагогічну й мовну культуру, здатність до самоаналізу власної діяльності. Вчасно надав належно оформлену документацію.
81-90	B	Добре	Здобувач вищої освіти цілком виконав програму практики, виявив достатній рівень компетентності. Здобувач вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, уміло використовує професійну та наукову термінологію. Документацію оформлено якісно та надано вчасно, однак у процесі роботи допущено незначні фактичні або методичні помилки.
71-80	C	Добре	Здобувач вищої освіти цілком виконав програму практики. Результати студента під час практики у цілому відповідають вимогам рівня В, однак в роботі допущені додаткові незначні помилки.
66-70	D	Задовільно	Здобувач вищої освіти частково виконав програму практики: відтворює значну частину навчального матеріалу, виявляє базові знання, однак не виявляє самостійності під час практики. Документацію надано невчасно або її оформлення є не дуже якісним.
60-65	E	Задовільно	Здобувач вищої освіти частково виконав програму практики: допускає помилки під час виконання завдань, помітний брак відповідального ставлення здобувача вищої освіти до практики. Документація надана повністю, однак її оформлення не якісне або не зовсім відповідає вимогам.
30-59	FX	Незадовільно	Здобувач вищої освіти не виконав більшості завдань практики. Отримав негативний відгук про роботу під час практики. Виконав лише окремі види робіт. Може повторно пройти практику й отримати позитивну оцінку.
0-29	F	Незадовільно	Здобувач вищої освіти абсолютно не виконав програму практики. Є потреба повторного проходження практики.

2.4. **Захист курсової роботи.** Курсова робота є одним із видів наукової роботи, самостійним навчально-науковим дослідженням здобувача вищої освіти. Виконання курсової роботи має на меті дати здобувачам вищої освіти навички виконання наукового дослідження, розвинути навички творчої самостійної роботи, допомогти оволодіти загальнонауковими та спеціальними методами сучасних наукових досліджень, поглибленим вивченням будь-якого питання, теми навчальної дисципліни. Курсову роботу виконують з метою закріплення, поглиблення й узагальнення знань, одержаних здобувачами вищої освіти протягом навчання та їх застосування для комплексного розв'язання конкретного фахового завдання. Критерії оцінювання зазначені в Таблиці 2.3.

2.5. **Атестацію** здобувача вищої освіти здійснює екзаменаційна комісія після завершення навчання на певному рівні вищої освіти з метою встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти. Атестацію здійснюють у формі кваліфікаційного екзамену, кваліфікаційного комплексного екзамену або захисту кваліфікаційної/ магістерської роботи

Програма кваліфікаційного екзамену, кваліфікаційного комплексного екзамену охоплює базові питання програм навчальних дисциплін, складається з нормативної і варіативної складових, і затверджується радою факультету.

Програма й форма проведення кваліфікаційного екзамену, кваліфікаційного комплексного екзамену (усна, письмова, тестова, комбінована тощо), єдині вимоги до оцінювання знань, умінь і навичок (компетенцій) випускників, критерії оцінювання визначає випускова кафедра та доводить до відома здобувачів вищої освіти не пізніше, ніж за семестр до початку атестації.

Кваліфікаційна робота на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти є дослідженням проблемного питання, спеціалізованого завдання або практичної задачі, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів відповідної галузі знань, виконаним здобувачем вищої освіти для публічного захисту.

Магістерська робота на другому (магістерському) рівні вищої освіти як форма оцінювання рівня якості підготовки має розв'язувати складну задачу або проблему у відповідній галузі та передбачати проведення досліджень та/або здійснення інновацій.

Оцінювання рівня якості підготовки магістра здійснюють члени екзаменаційної комісії (далі - ЕК) на підставі Положення про кваліфікаційну/ магістерську роботу студента Національного університету «Києво-Могилянська академія», встановлених правил, принципів, критеріїв, системи та шкали оцінювання.

Рішення щодо підсумкового оцінювання приймає ЕК на підставі більшості голосів її членів за результатами публічного захисту здобувача вищої освіти з урахуванням висновків наукового керівника та рецензента.

Таблиця 2.3.

Загальні критерії оцінювання курсових та кваліфікаційних робіт

Показник успішності студента (в балах)	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання
91 - 100	A	Відмінно	Робота виконана самостійно та характеризується науковою достовірністю, глибиною й повнотою розкриття теми, творчим підходом, багатим фактичним матеріалом, самостійно дібраними аргументованими прикладами, кількість яких достатня для обґрунтованих висновків й узагальнень. У роботі наявна особиста позиція автора стосовно досліджуваної теми. Роботі притаманне чітке структурування: аналітичне визначення мети й завдань, об'єкту, предмета дослідження, елементів новизни та практичного значення, загальнонаукових і спеціальних методів дослідження. Робота є композиційно завершеною. Зміст роботи відповідає заявленому плану. Використано різноманітні джерела інформації. Робота відзначається бездоганними орфографією, пунктуацією і стилістикою та оформлена згідно з вимогами. Обсяг роботи відповідає визначеним нормам. Під час захисту здобувач вищої освіти чітко формулює мету роботи та її завдання, коротко й доступно викладає зміст і робить узагальнені висновки. Уміло використовує систему аргументації під час відповіді на запитання. Здобувач вищої освіти виявив високий рівень компетентності.

81-90	B	Добре	Робота виконана самостійно. Вона характеризується науковою достовірністю, глибиною та повнотою розкриття теми, творчим підходом, багатим фактичним матеріалом, самостійно дібраними аргументованими прикладами, кількість яких достатня для обґрунтованих висновків й узагальнень. У роботі відбита особиста думка автора. Робота є грамотною, оформлена згідно з вимогами. Обсяг відповідає визначеним нормам. Трапляються незначні фактичні та мовленнєві помилки (недоречне використання деяких іншомовних термінів; декларування деяких положень без розгорнутого їх тлумачення тощо). Під час захисту здобувач вищої освіти чітко формулює мету роботи та її завдання, коротко й доступно викладає зміст і робить узагальнені висновки. Аргументовано відповідає на всі поставлені запитання. Здобувач вищої освіти виявив достатній рівень компетентності.
71-80	C	Добре	Робота виконана самостійно. Вона характеризується достовірністю, розкриттям теми, творчим підходом, належним фактичним матеріалом, самостійно дібраними аргументованими прикладами, кількість яких достатня для обґрунтованих висновків та узагальнень. Подекуди помітне порушення послідовності викладу матеріалу, надмірне цитування або відсутність покликань на цитовані джерела. У роботі є орфографічні, пунктуаційні та стилістичні помилки. Обсяг відповідає визначеним нормам. Під час захисту трапляються незначні фактичні та мовленнєві помилки. Здобувач вищої освіти формулює мету роботи та її завдання, коротко й доступно викладає зміст і робить узагальнені висновки. Аргументовано відповідає майже на всі поставлені запитання. Мовлення характеризується загальним рівнем стилістичної культури.

66-70	D	Задовільно	Робота виконана самостійно. Актуальність теми, мета та завдання обґрунтовані частково, загальний зміст роботи недостатньо структурований і не зовсім відповідає плану. Робота тяжіє до описовості, інколи порушена логіка викладу матеріалу. Є орфографічні, пунктуаційні, граматичні й стилістичні помилки. В оформленні роботи є недоліки. Обсяг відповідає встановленим нормам. Під час захисту студент не достатньо чітко формулює мету роботи та її завдання, не може чітко й доступно викласти зміст і зробити узагальнені висновки. Відповідь на запитання не завжди аргумснтована.
60-65	E	Задовільно	Робота виконана самостійно. Актуальність теми, мета та завдання обґрунтовані частково, загальний зміст роботи недостатньо структурований і не зовсім відповідає плану. Робота тяжіє до описовості, інколи порушена логіка викладу матеріалу. Трапляється механічне, неосмислене поєднання думок. Деякі фрагменти з підручників або спеціальних робіт переписано дослівно. Робота є схематичною. Наявні орфографічні, пунктуаційні, граматичні й стилістичні помилки. В оформленні роботи простежуються значні недоліки. Обсяг відповідає встановленим нормам. Під час захисту здобувач вищої освіти не може чітко сформулювати мету та завдання роботи, доступно викласти її зміст і зробити узагальнені висновки. Відповідь на запитання не завжди є аргументованою.
30-59	FX	Незадовільно	Визначено тему роботи. Помітна спроба обґрунтувати актуальність теми, мету та завдання. Проте робота не структурована, схематична. Матеріал не розкриває тему. В оформленні роботи є значні недоліки. Обсяг не відповідає встановленим нормам. Робота не рекомендована до публічного захисту.

0-29	F	Незадовільно	Визначено тему роботи. Помітна спроба обґрунтування актуальності теми, мети та завдань. Проте робота не структурована, схематична. Матеріал не розкриває тему. В оформленні роботи автор не дотримується визначених вимог. Обсяг не відповідає встановленим нормам. Загальна невідповідність вимогам, що ставляться до кваліфікаційних робіт. Робота не рекомендована до публічного захисту.